

URZĄD MIASTA OPOLA – BIURO URBANISTYCZNE

45-018 Opole, Pl. Wolności 7, tel. /fax: /077/ 45 11 924

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO „GOSŁAWICE III” W OPOLU

mgr inż. arch. Grzegorz Biernacki

375/2000

Krzysztof Bucher

inż. Kazimierz Cupiał

877/82 W.Z.U. i A. Katowice

mgr Anna Caputa

Daria Ignasiak

mgr inż. Joanna Jakubów

mgr inż. Grzegorz Jurowicz

OPL/0043/POOS/03

mgr Aleksandra Sobczak

dr inż. Magdalena Śliwa

Z-347

dr inż. Krzysztof Śliwa

Z-348

Emilia Twardowska

mgr inż. Aneta Werner-Wilk

Z-480

Opole, czerwiec 2015

Spis treści:

1.1. Podstawa formalno-prawna.....	3
1.2. Cel, zakres opracowania oraz powiązanie z innymi dokumentami.....	3
1.3. Informacje o przyjętych założeniach i zastosowanych metodach.....	6
1.4. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu planu.....	7
1.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	8
2. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU.....	9
2.1. Ogólna charakterystyka fizjograficzna terenu	9
2.2. Stan środowiska na obszarze opracowania.....	12
2.3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu	14
3. ANALIZA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	15
3.1. Istniejące problemy środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu.....	15
3.2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	15
3.3. Docelowy sposób zagospodarowania obszaru objętego projektem planu	15
3.4. Analiza i ocena potencjalnych znaczących oddziaływań	19
3.5. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.....	21
5. ZAKOŃCZENIE.....	23
5.1. Wnioski.....	23
5.2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	23
5.3. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy napotkanych przy sporządzaniu prognozy	24
5.4. Dokumenty wykorzystane przy sporządzaniu prognozy	25
 Załącznik 1 Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem	
Załącznik 2 Istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu mpzp	
Załącznik 3 Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu mpzp	

1. WSTĘP

1.1. Podstawa formalno-prawna

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu sporządzanego na podstawie Uchwały Nr VIII/116/15 Rady Miasta Opola z dnia 26 marca 2015 r. Plan opracowywany jest zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w zakresie ustalonym przez Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Bezpośrednią przyczyną podjęcia prac nad projektem planu jest potrzeba rozbudowy usług opieki zdrowotnej przy ulicy K. Pużaka, a ponadto rezerwa terenu pod rozbudowę układu komunikacyjnego oraz wprowadzanie szeroko pojętego ładu przestrzennego. Istniejące oraz projektowane zagospodarowanie powinno uwzględniać również potrzebę ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym układu dawnej wsi Gosławice. Sporządzenie prognozy jest spełnieniem obowiązku prawnego wynikającego z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227), zgodnie z którą przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1.2. Cel, zakres opracowania oraz powiązanie z innymi dokumentami

Celem prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą być spowodowane realizacją nakazanych lub dopuszczonych przez plan sposobów zagospodarowania i użytkowania terenu.

Zakres przedmiotowy prognozy został dostosowany do skali planu oraz stopnia jego szczegółowości i precyzji jego ustaleń. Jest on zgodny z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opolu.

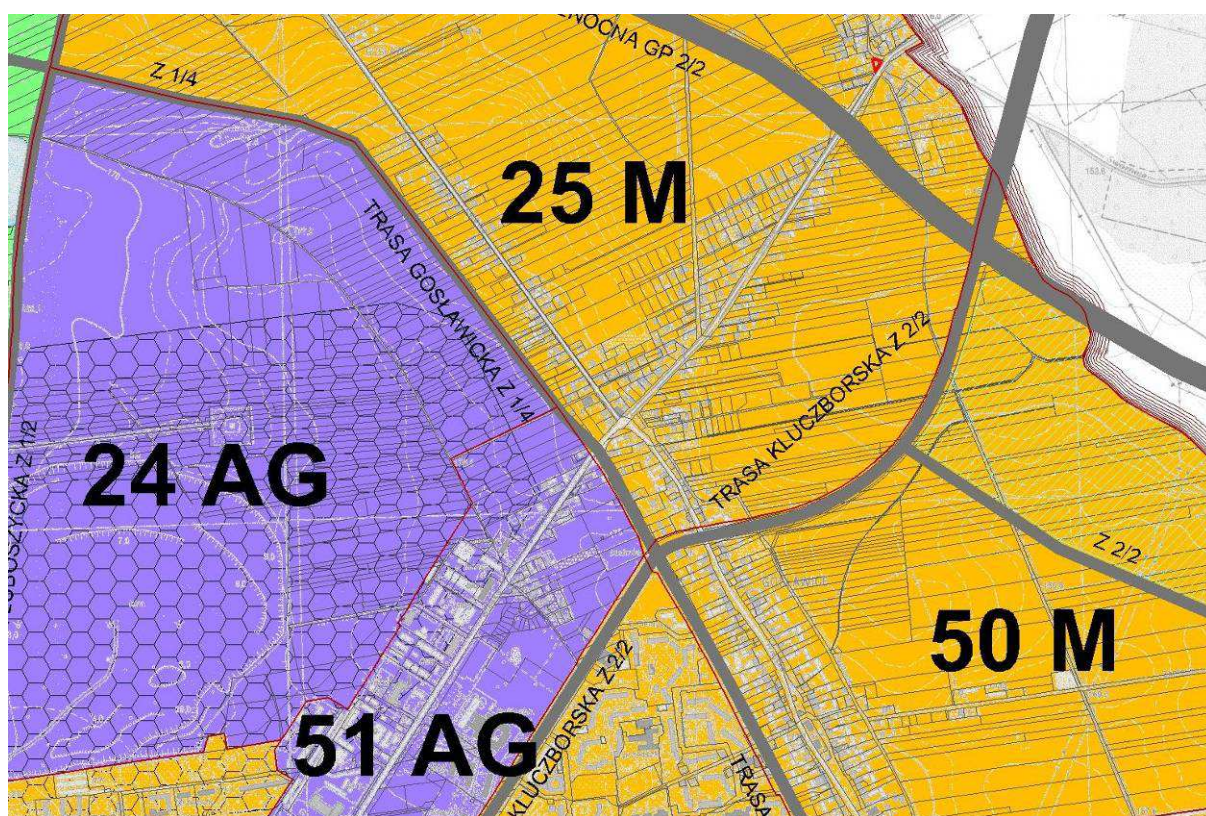
Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu składa się z części tekstowej (w postaci kart terenu) oraz części rysunkowej. Każda karta terenu zawiera informacje o możliwych przeznaczeniach terenu; zasadach kształtowania zabudowy i wskaźnikach urbanistycznych, które określają sposób charakter zabudowy, poprzez wyznaczenie linii zabudowy, maksymalnej wysokości, liczby kondygnacji, określenie wskaźnika intensywności zabudowy; zasadach ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego; zasadach ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i kultury współczesnej; zasadach ochrony i kształtowania ładu przestrzennego; zasadach obsługi komunikacyjnej, gdzie zawarte są informacje o dostępności komunikacyjnej terenu, sposobu realizacji miejsc postojowych itp.; zasadach modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury, w tym sposobu zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, odprowadzania wód opadowych, zaopatrzenia w gaz, energię ciepłą, energię elektryczną, gospodarki odpadami; zasadach i warunkach scalania i podziału nieruchomości, czyli minimalnych powierzchniach wydzielanych działek, szerokości frontów itd.; tymczasowym sposobie użytkowania, a także wysokość stawki procentowej, która jest podstawą do naliczania renty planistycznej.

Do głównych celów projektu planu należą:

- potrzeba przeznaczenia terenu na usługi opieki zdrowotnej,
- potrzeba zarezerwowania terenu pod rozbudowę układu komunikacyjnego,
- potrzeba aktualizacji ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ul. Wiejskiej w Opolu.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zgodny z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opolą, w którym teren opracowania położony jest na obszarze **25M – Gosławice – strefy mieszkaniowej** (Ilustracja 1). Dla terenu tego ustanowiono między innymi zakaz lokalizacji przemysłu, baz i składów oraz zabudowy powyżej 17 m. Jednocześnie narzucono m.in. obowiązek zabezpieczenia rezerw terenu pod rozbudowę układu komunikacyjnego (trasa kluczborska Z2/2, trasa gosławicka Z1/4). Postulowane jest także wprowadzanie ścieżek rowerowych powiązanych z system zieleni oraz ochrona przed chaotycznym, niekontrolowanym zagospodarowaniem terenu.

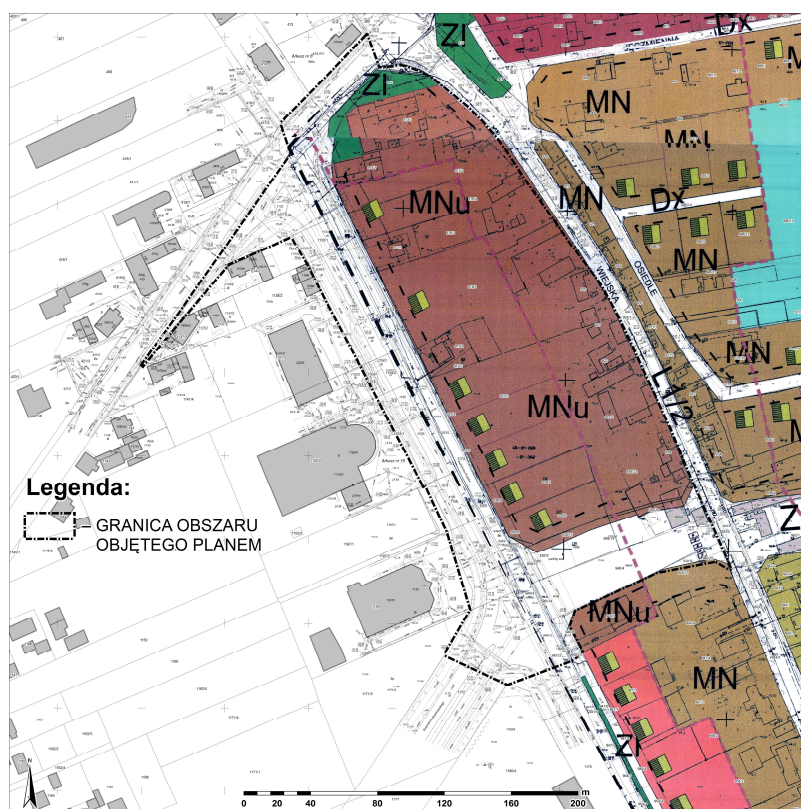
Ilustracja 1 Fragment Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opolą (2010)

Źródło: <http://www.bip.um.opole.pl>

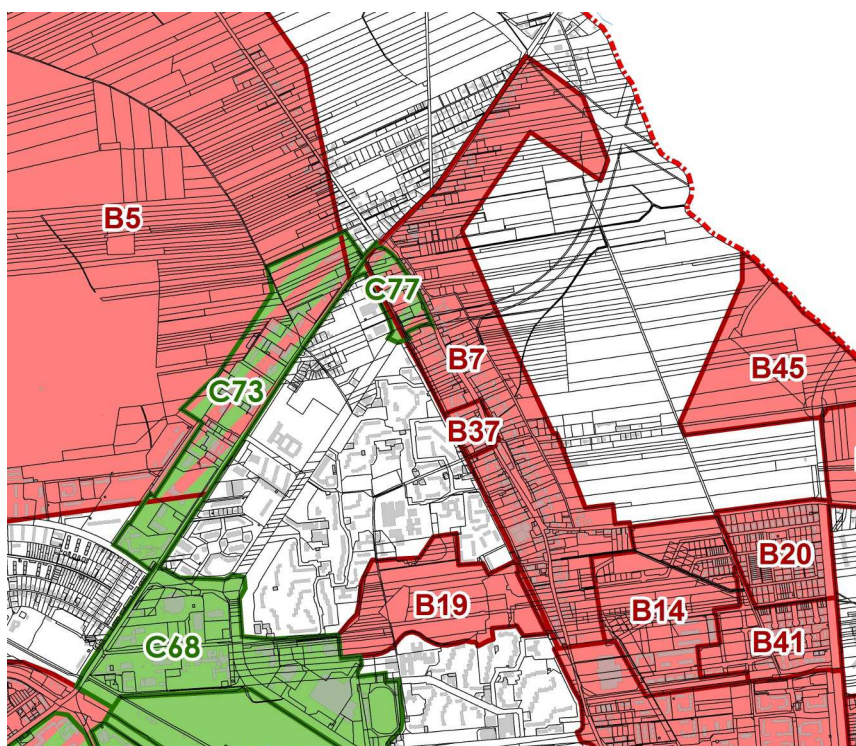
Projekt planu stanowi kontynuację zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ul. Wiejskiej w Opolu oraz sąsiadujących z nim opracowań planistycznych, które weszły już w życie i są obowiązujące (Ilustracja 2).

Ilustracja 2 Fragment miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ul. Wiejskiej w Opolu

Źródło: <http://www.bip.um.opole.pl>

Ilustracja 3 Fragment mapy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w Opolu – obowiązujące (kolor czerwony) i opracowywane (kolor zielony)

Źródło: <http://www.bip.um.opole.pl>

1.3. Informacje o przyjętych założeniach i zastosowanych metodach

W celu opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu przeprowadzono analizę istniejącego stanu środowiska na podstawie następujących dokumentów:

- Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla miasta Opola,
- Inwentaryzacji przyrodniczej miasta Opole,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola (Uchwała Nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r.),
- Uchwały Nr VIII/116/15 Rady Miasta Opola z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu,
- Prognozy oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Opola,
- Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Opola,
- Programu Ochrony Środowiska przed hałasem wraz z mapą akustyczną,
- Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Opola,
- Ortofotomapy Opola wykonanej w latach 2005, 2008, 2010,
- Map: ekspozycji terenu, spadków oraz hipsometrii wykonane w technologii GIS.

Podstawową metodą badawczą była również wizja terenu objętego granicami planu, na podstawie której wykonano inwentaryzację urbanistyczną z uwzględnieniem istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego. Korzystając z dostępnych opracowań, danych WIOŚ w Opolu (pomiar zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych, stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych), analizowano stan środowiska pod kątem jego problemów. Analizując projektowane przeznaczenie terenu zadano sobie następujące pytania, które wspomogły proces powstawania dokumentu: czy kierunki i formy zagospodarowania przestrzennego wskazane do realizacji w planie mogą powodować znaczące negatywne skutki dla poszczególnych komponentów środowiska i ludzi, jeśli tak to jakie; czy jest to najlepsze, najbardziej racjonalne zagospodarowanie terenu w tej części miasta; jak te zmiany wpłyną na środowisko i ludzi?

Porównując proponowane w planie funkcje terenu i sposób jego zagospodarowania z analizą stanu środowiska, posłużono się, zmodyfikowaną na potrzeby opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, **metodą oceny wpływu zamierzonej inwestycji na środowisko**. Według literatury przedmiotu, po raz pierwszy, metoda ta została wykorzystana przez Kaufmana w poszukiwaniu rozwiązań oceniających wpływ ludzkiej działalności na środowisko. Jej głównym celem jest wykrycie we wczesnym stadium potencjalnego zagrożenia, jakie może stanowić proponowana inwestycja. W macierzy zaproponowanej w niniejszej prognozie (Tabela 2), oceniano wpływ wszystkich projektowanych przeznaczeń terenu na poszczególne komponenty środowiska tj. powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, klimat lokalny, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, faunę i florę, formy chronione, krajobraz, ludzi, zabytki i dobra materialne, powiązania zewnętrzne.

Poszczególnym oddziaływaniom przyporządkowano wagi w skali **od 3 do -3**, gdzie interpretacja jest następująca:

- **waga 3** – oddziaływanie bardzo korzystne dla środowiska,
- **waga 2** – oddziaływanie korzystne o widocznych zmianach w środowisku,
- **waga 1** – oddziaływanie korzystne nie powodujące zmian w środowisku,
- **waga 0** – oddziaływanie obojętne,
- **waga -1** – oddziaływanie niekorzystne nie powodujące widocznych zmian w środowisku,
- **waga -2** – oddziaływanie niekorzystne o widocznych zmianach w środowisku,
- **waga -3** – oddziaływanie bardzo niekorzystne dla środowiska.

Suma wszystkich wag pozwala określić:

- które ustalenia planu cechują się korzystnym, obojętnym lub negatywnym oddziaływaniem na środowisko,
- które komponenty środowiska są najbardziej narażone na korzystne bądź negatywne oddziaływania, a na które brak jakiegokolwiek oddziaływania,
- jaki jest ogólny wpływ realizacji ustaleń planu na środowisko.

Oceniając wpływ ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska skonstruowano tabelę (Tabela 3), w której oceniano, czy jest to oddziaływanie:

- pozytywne/obojętne/negatywne,
- chwilowe/stałe,
- krótkoterminowe/długoterminowe,
- bezpośrednie/pośrednie.

Jeśli z Tabeli 2 wynikało, że wpływ ustaleń planu jest obojętny, to w Tabeli 3 nie było możliwości jego dalszej analizy.

Przeprowadzono symulację wariantu „0” (**za wariant „zerowy” przyjęto taki stan zagospodarowania, jaki występuje na terenie obecnie – brak realizacji postanowień planu**). W oparciu o dostępną wiedzę dokonano analizy wprowadzanych ustaleń planu pod kątem ich oddziaływań na środowisko, przy założeniu, że zawarte w projekcie planu ustalenia zostaną docelowo zrealizowane. Prognoza powstawała przy równoległym konstruowaniu zapisów planu, w taki sposób, aby wyeliminować rozwiązania, które stanowiłyby zagrożenie dla środowiska i ludzi.

1.4. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu planu

Analiza skutków realizacji postanowień projektu planu miejscowego wraz z oceną aktualności planu jest przeprowadzana zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Stosownie do tych zapisów Prezydent przekazuje Radzie Miasta wyniki analiz po uzyskaniu opinii gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady.

Monitorowanie skutków wdrożenia kierunków i form zagospodarowania proponowanych w miejscowym planie jest skomplikowanym procesem, szczególnie w krótkim przedziale czasowym, gdyż dopiero w dłuższej perspektywie mogą być zauważalne zmiany w zagospodarowaniu. Narzędziami, przydatnymi w tej analizie powinny być:

- wskaźniki dotyczące zmian w powierzchni zajętej przez poszczególne formy zagospodarowania przestrzeni,
- liczba wydawanych pozwoleń na budowę obiektów o różnym przeznaczeniu,
- obrót gruntami (powierzchnia gruntów, które zmieniają właściciela),

- liczba nowych budynków i obiektów,
- liczba obiektów zbudowanych nielegalnie i skuteczność ich likwidacji.

Pojawienie się jakichkolwiek niezgodności powinno skutkować podjęciem stosownych działań mających na celu wyegzekwowanie od właścicieli lub zarządców uciążliwych obiektów oraz dostosowanie się do norm środowiskowych. Ponadto monitoring prowadzony będzie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w Opolu funkcje tę pełni WIOŚ, który wyniki prezentuje corocznie w ogólnodostępnym Raporcie o stanie środowiska.

Zgodnie z wymogiem art. 55 ust. 3 pkt 5 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, po uchwaleniu planu dołącza się do niego pisemne podsumowanie zawierające m.in. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu. W przedmiotowym planie proponuje się objąć monitoringiem komponenty środowiska wyszczególnione w Tabeli 1.

Tabela 1 Komponenty środowiska proponowane do objęcia monitoringiem

lp.	komponent środowiska/przedmiot analiz	metoda/źródła informacji	częstotliwość
1.	powierzchnia biologicznie czynna, stan zieleni izolacyjnej	mapa pokrycia terenu (ortofotomapy, szczególnie wykonane w podczerwieni)	co 5 lat
2.	klimat akustyczny	mapy hałasu, pomiary hałasu sprawdzające skuteczność ekranów akustycznych, wałów ziemnych i innych zabezpieczeń	co 5 lat
3.	realizacja obiektów budowlanych w zgodzie z zapisami planu miejscowego	nadzór budowlany, analiza ortofotomapy	corocznie

1.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Realizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie implikować transgranicznych oddziaływań na środowisko, ponieważ Opole leży w odległości około 50 km, od najbliższej granicy państwa z Republiką Czeską, a skala przedsięwzięcia związana z realizacją ustaleń projektowanego miejscowego planu będzie miała charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć także zamknie się w granicach gminy.

2. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

2.1. Ogólna charakterystyka fizjograficzna terenu

Położenie

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” usytuowany jest w północno-wschodniej części miasta, w dzielnicy Gosławice (Ilustracja 4). Granice obszaru wyznaczają: od północnego zachodu ulica Oleska, od wschodu ulica Wiejska i od południowego zachodu ulica K. Pużaka. Obszar objęty projektem planu zajmuje powierzchnię około 5 ha i cechuje się znacznym zainwestowaniem na funkcje usługowe, mieszkaniowe i rolnicze.

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski według J. Kondrackiego teren opracowania położony jest w obrębie podprovincji Nizin Środkowopolskich, w makroregionie Niziny Śląskiej, w granicach mezoregionu Pradoliny Wrocławskiej. Od wschodu obszar graniczy z Równiną Opolską, a od zachodu z Równiną Niemodlińską. Zgodnie z topologią krajobrazów naturalnych tego samego autora, analizowany rejon zalicza się do krajobrazów wyżynnych, gatunku na skałach węglanowych, z rędzinami, jako charakterystycznym typem gleb i potencjalną roślinnością w postaci grądów.

Ilustracja 4 Obszar objęty projektem planu

Źródło: Ortofotomapa Opola z września 2010 r.

Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu

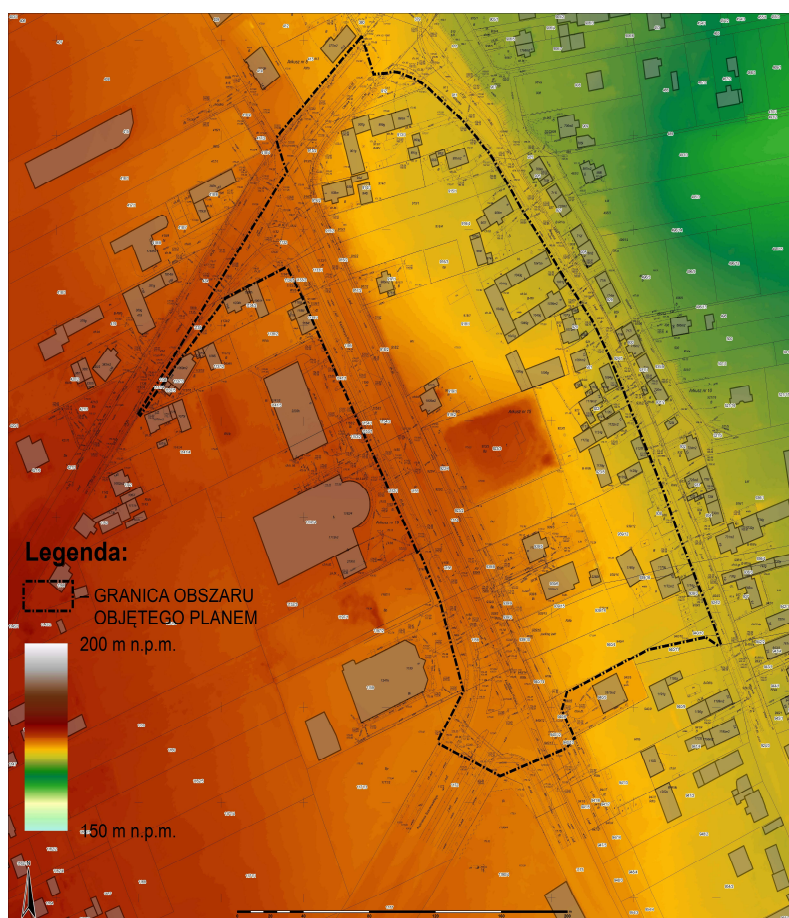
Pod względem geologicznym Opole usytuowane jest w obrębie jednostki – Monokliny Przedsudeckiej. W osadach kredy wyróżnić tu można dwa piętra litostratygraficzne:

- turońskie, stanowiące górną część profilu kredowego zbudowane z osadów o charakterze marglisto-wpiennym; w szczegółowym profilu można wyróżnić: margle ilaste dolne, górne,
- osady trzeciorzędowe reprezentowane przez utwory miocenu lądowego – ily z lokalnymi wkładkami węgla brunatnego i przewarstwieniami piaszczystymi; utwory trzeciorzędowe występują fragmentarycznie przykrywając płatami podłoże kredowe oraz wypełniają obniżenia pojeziorne.

Tereny zbudowane z gruntów skalistych na wychodniach turońskich margli i cenomańskich piaskowców należą do obszarów o dobrych warunkach budowlanych. Nieco gorsze warunki budowlane występują w obrębie osadów trzeciorzędowych ze względu na poziom wód gruntowych.

Współczesna rzeźba obszaru objętego planem jest rezultatem zjawisk zachodzących w przyrodzie w okresie czwartorzędu plejstocenu poprzez holocen. Obszar położony jest w obrębie największej jednostki morfologicznej na terenie miasta – garbu groszowicko-opolskiego – głównej jednostki, wyraźnie zaznaczającej się w morfologii miasta. W jej obrębie wyróżnić można następujące, mniejsze jednostki, związane z procesami rzeźbotwórczymi plejstocenu i holocenu.

Ilustracja 5 Ukształtowanie terenu

Źródło: opracowanie własne na podstawie numerycznego modelu terenu

Garb groszowicko-opolski położony jest w przedziale wysokościowym 160-170 m n.p.m. Stanowi on łagodne wyniesienie o charakterze ostańcowym. Zbudowany jest z margli i wapieni kredowych. Jednostka ta nie wyróżnia się w morfologii, tworzy formę wierzchowinową płaską, lekko falistą. Spadki terenu nie przekraczają 5%, ale miejscami dochodzą nawet do 12% i nie stwarzają na badanym obszarze większych ograniczeń i utrudnień dla zabudowy.

Gleby

Warunki glebowe są ściśle powiązane i wynikają z uwarunkowań geologicznych, geomorfologicznych, hydrologicznych i klimatycznych. Na obszarze występują rędziny, ale można je traktować jako gleby terenów zabudowanych z uwagi na istniejące zagospodarowanie.

Hydrografia

Wody powierzchniowe

Obszar opracowania należy, podobnie jak całe miasto do zlewni Odry, jednakże przez teren opracowania nie przepływa żaden ciek wodny, a samo koryto Odry, znajduje się w odległości około 5000 m na południowy zachód od granicy projektowanego planu. Na terenie badanego obszaru nie występują żadne wody powierzchniowe.

Wody podziemne

Na badanym terenie wydzielono obszary zróżnicowane pod względem warunków występowania warstw wodonośnych z podziałem na strefy głębokościowe zwierciadła wody:

- obszar występowania wody w obrębie utworów skalistych ituronu i cenomanu Garbu Kredowego Groszowicko-Opolskiego, gdzie wody szczelinowe występują w marglach turońskich oraz ich zwietrzelinach na głębokościach 1-5 m. Zwierciadło swobodne, zasilane głównie z opadów atmosferycznych o wahaniach 0,5-1,0 m. Grunty zwietrzelinowe są słaboprzepuszczalne. Odwodnienie wykopów przez bezpośrednie pompowanie z dna. W stropowych zwietrzelinach margli występują liczne sączenia o zróżnicowanej intensywności,
- obszar występowania wody w utworach przepuszczalnych, o zwierciadle swobodnym, miąższości utworów przepuszczalnych od kilku do kilkunastu metrów. Wahania lustra wód gruntowych uzależnione są od opadów atmosferycznych i mogą wynosić do 0,5 m. Warunki lokalizacji obiektów podpiwniczonych korzystne. W obszarach powierzchniowego występowania gruntów trudnoprzepuszczalnych konieczne jest stosowanie drenaży opasowych dla odprowadzenia wód opadowych.

Na obszarze objętym projektem planu znajdują się następujące Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- Nr 335 „Zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie”, akumulujący wody triasowego piętra wodonośnego w utworach szczelinowo-porowych. Jest to zbiornik o powierzchni 100 km² o zasięgu powierzchniowym 2050 km³ i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 50 tys. m³ na dobę.
- Nr 333 „Zbiornik Opole-Zawadzkie”, gromadzący wody triasowego piętra wodonośnego w utworach szczelinowo-krasowych; jest to Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) o zasięgu terytorialnym ok. 750 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 200 tys. m³ na dobę.

- Nr 336 „Niecka Opolska”, który gromadzi wody kredowego piętra wodonośnego w utworach szczelinowo-porowych. Powierzchnia zbiornika wynosi 138 km², a szacunkowe zasoby wynoszą 25 tys. m³ na dobę.

Klimat

Według regionalizacji klimatycznej A. Schmucka Opole zlokalizowane jest w regionie posiadającym łagodny klimat, pogoda przez większą część roku kształtowana jest pod wpływem polarnomorskich mas powietrza. Badany obszar charakteryzuje się korzystnymi warunkami klimatu lokalnego, charakterystycznymi dla terenów płaskich i lekko falistych. Panują tu korzystne warunki nawietrzania, przewietrzania i termiki powietrza. Warunki wilgotnościowe są korzystne z uwagi na głęboki poziom zalegania wód gruntowych. Poza lokalnymi obniżeniami nie występują warunki dla stagnacji chłodnego powietrza i utrzymywania się zamgleń. Pod względem warunków klimatycznych tereny te nadają się zarówno dla lokalizacji zabudowy jak i upraw rolnych.

Flora i fauna

Obszar opracowania jest już przekształcony, a w niewielkim stopniu jeszcze użytkowany rolniczo. Sąsiaduje z ważnymi ulicami miasta (Oleska, K. Pużaka), co sprawia że szata roślinna jest uboga i reprezentowana głównie przez trawy oraz chwasty, które towarzyszą uprawom rolnym. Podobnie pod względem faunistycznym obszar opracowania nie jest bogaty i związany jest jedynie z rolniczym użytkowaniem terenu.

Zasoby naturalne

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują zasoby przyrodnicze o znaczeniu gospodarczym.

Obszary i obiekty chronione

Na terenie opracowania nie ma obszarów i obiektów chronionych.

2.2 Stan środowiska na obszarze opracowania

Stan i źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego

Na obszarze objętym projektem planu miejscowego nie istnieją żadne zakłady przemysłowe będące emitarami zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Zabudowa jednorodzinna szeregowa nie jest źródłem tzw. niskiej emisji gdyż paliwem używanym w gospodarstwach domowych jest gaz.

Zanieczyszczenie powietrza pochodzi jedynie z zabudowy na terenach sąsiadujących a także z obwodnicy północnej i ulicy Oleskiej. Ruch samochodowy na tym terenie ma zatem dość duży wpływ na stan powietrza atmosferycznego.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ³⁾	PM _{2,5} ¹⁾
1	miasto Opole	PL1601	A	A	A	A	A	D2	C	A	A	A	A	C	A	A
2	strefa opolska	PL1602	A	A	A	A	C	D2	C	A	A	A	A	C	C	C2

¹⁾ wg poziomu docelowego

²⁾ wg poziomu celu długoterminowego

³⁾ wg poziomu dopuszczalnego

Dane dotyczące zanieczyszczeń powietrza pochodzą z opracowań opublikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu (WIOŚ). Z informacji odnoszących się do 2014 r. wynika, że ocena jakości powietrza pod względem kryterium zdrowotnego stawia Opole, a więc także obszar prognozy w zakresie parametrów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w klasie A, gdzie poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnych i nie ma potrzeby podejmowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza. W zakresie poziomu stężenia pyłu zawieszonego, benzopirenu miasto zaś kwalifikuje się do klasy C, gdzie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń i wymagane jest wdrażanie naprawczych programów ochrony powietrza.

Klimat akustyczny

W rozumieniu Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego dotyczącej oceny i zarządzania poziomem hałasu, definiowany jest, jako niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy. Na obszarze objętym projektem planu zgodnie z informacjami zawartymi na mapie akustycznej w Systemie Informacji Przestrzennej Opola stwierdzono, iż przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu (w zakresie 0-10 dB) odnotowuje się w pasie do 10 m od ulicy K. Pużaka i ulicy Oleskiej. Pozostały obszar posiada korzystny klimat akustyczny.

Stan i źródła zanieczyszczenia wód

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje swym zasięgiem obszar, przez który nie przepływają żadne powierzchniowe ciekі wodne. Koryto Odry znajduje się w odległości około 4 km od zachodniej granicy opracowania. Monitoring wód podziemnych na terenie Opola prowadzony jest zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej (Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych). W punkcie pomiarowym Opole wody podziemne miały jakość III klasy, czyli dobry stan chemiczny (wskaźniki w III klasie jakości: żelazo, temperatura, tlen rozpuszczony), w punkcie Opole (Zawada) w III klasie jakości (wskaźniki w granicach stężeń III klasy jakości: mangan), w punkcie Opole Groszowice w V klasie jakości, czyli słaby stan chemiczny (wskaźnik w granicach stężeń III klasy jakości: azotany, azotyny, kadm, wapń, wodorowęglany, temperatura, wskaźniki w granicach stężeń V klasy jakości: potas). Wszystkie punkty znajdują się w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych – nr 116 zgodnie z podziałem Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Odpady

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji można stwierdzić, że na terenie objętym projektem planu miejscowego w zasadzie nie występuje problem „dzikich” wysypisk śmieci, w rozumieniu Planu Gospodarki Odpadami (Opole, 2009), który wymienia 12 takich miejsc na terenie miasta. Wszystkie odpady gospodarcze pochodzące z zabudowy jednorodzinnej są poddane segregacji i wywożone przez firmę, która ma podpisaną umowę na wywóz zanieczyszczeń z gminą.

Emitowanie pól elektromagnetycznych

Według przeprowadzonych przez WIOŚ w 2010 r. pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w kilku punktach monitoringowych zlokalizowanych na terenie Opola, dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego w żadnym z nich nie zostały przekroczone.

Średnia zmierzona wartość składowa elektrycznej wyniosła we wszystkich punktach mniej niż 0,8 E [V/m], przy dopuszczalnej wartości 7 V/m.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie opracowania nie występują zakłady przemysłowe oraz inne usługi stwarzające zagrożenie ekologiczne.

2.3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu

Na badanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego w rejonie ul. Wiejskiej w Opolu. Poszczególne tereny są zagospodarowywane i urządzane zgodnie z ustaleniami zapisanymi w tym dokumencie. Obecnie teren opracowania można podzielić na część zajętą przez zabudowę mieszkaniowo-usługową zlokalizowaną od strony ulicy K. Pużaka oraz część zajętą przez zabudowę zagrodową usytuowaną wzdłuż ulicy Wiejskiej.

Analiza zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień MPZP (wariant „0”)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, w którym projektant umieszcza ustalenia dotyczące zagospodarowania danego fragmentu przestrzeni. Głównym celem jest stworzenie zapisów umożliwiających rozwój społeczno-gospodarczy danego miejsca przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, z poważaniem dla przyrody. Za wariant „0” należy w tym przypadku uznać obecnie występujące uwarunkowania – bez realizacji postanowień zapisanych w projekcie planu. Konsekwencje wynikające z braku realizacji postanowień zawartych w projekcie planu można zakwalifikować do obojętnych, ponieważ na badanym obszarze jest obowiązujący plan. W treści projektu uchwały nowego planu wprowadzono zaś wiele zapisów mających na celu chronić i wzbogacać środowisko przyrodnicze, które:

- przeznaczają pewną część terenu na powierzchnię biologicznie czynną (minimum 10% na terenie 2MN/U, 30% na terenie 1U),
- kwalifikują poszczególne rodzaje terenów do odpowiednich grup, w zależności od dopuszczalnego poziomu hałasu, który określony jest w przepisach odrębnych,
- zakazują odprowadzania ścieków do gruntu oraz wód powierzchniowych i gruntowych,
- nakazują odprowadzenie wód opadowych z dojazdów, placów, miejsc postojowych, parkingów, po uprzednim ich podczyszczeniu,
- nakazują stosowanie do celów grzewczych i technologicznych przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- nakazują segregację odpadów.

Zaniechanie uchwalenia planu nie spowoduje niekontrolowanej lokalizacji działalności, które mogłyby pogorszyć stan środowiska, ale zapisy planu nakazują zachowanie i wprowadzanie powierzchni zieleni, co jest korzystne w tworzeniu systemu zieleni miasta. Zieleń nie tylko wpływa korzystnie na walory krajobrazowe przestrzeni, ale również ma znaczenie w procesie absorpcji zanieczyszczeń powietrza, tłumi hałas. Zapisy dotyczące powierzchni biologicznie czynnej służą kształtowaniu właściwego komfortu życia i warunków sanitarnych.

3. ANALIZA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1. Istniejące problemy środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu

Obszar w granicach opracowania zlokalizowany jest w obrębie trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP nr 333, 335, 336, wymagających szczególnej ochrony. W projekcie planu uwzględniono zapisy mające na celu ochronę wód, dotyczące odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, odprowadzania wód opadowych oraz w zakresie gospodarowania odpadami.

3.2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwała rada gminy po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (art. 20 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Z zapisów przywołanej ustawy wynika również to, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy powinno uwzględniać zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania przestrzennego kraju (art. 9 ust. 2). W Koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju muszą być zawarte uwarunkowania, cele i kierunki zrównoważonego rozwoju kraju, w tym m.in. wymagania z zakresu ochrony środowiska. Obecnie obowiązujący dokument KPZK 2030 uwzględnia postanowienia Strategii Europa 2020, w której mowa jest o osiągnięciu rozwoju inteligentnego, zrównoważonego oraz sprzyjającego włączeniu społecznemu. Cel 4 w KPZK 2030 to: „kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Dla tak określonego celu wyznaczono zadania, z których w kontekście przedmiotowego projektu planu miejscowego istotne znaczenia mają:

- integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych,
- przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
- wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

3.3. Docelowy sposób zagospodarowania obszaru objętego projektem planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu będzie stanowił podstawę prawną, która umożliwi właściwe kształtowanie warunków, zasad i standardów zagospodarowania, w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego i szeroko pojmowanego zrównoważonego rozwoju. Jednocześnie przedmiotowy projekt kontynuuje przyjęte już wcześniej założenia wyrażone w obowiązującym planie.

Sporządzenie planu miejscowego na tym terenie uzasadnia konieczność uwzględnienia potrzeb społecznych mieszkańców, w tym rozwój usług opieki zdrowotnej.

Wszystkie tereny wyznaczone w niniejszym dokumencie oceniono pod względem wpływu na środowisko, a wyniki tej oceny znajdują się w Tabeli 2. Każde z przeznaczeń oceniono pod względem prawdopodobnego wpływu na środowisko przyjmując, że może ono być pozytywne, obojętne lub negatywne. Przyjęto skalę od 1 do 3 punktów dla oddziaływań pozytywnych, od -1 do -3 dla negatywnych i 0 punktów dla obojętnych uzyskując następującą hierarchię:

- oddziaływanie bardzo korzystne dla środowiska (3),
- oddziaływanie korzystne o widocznych zmianach w środowisku (2),
- oddziaływanie korzystne nie powodujące widocznych zmian w środowisku (1),
- oddziaływanie obojętne (0),
- oddziaływanie niekorzystne nie powodujące widocznych zmian w środowisku (-1),
- oddziaływanie niekorzystne o widocznych zmianach w środowisku (-2),
- oddziaływanie bardzo niekorzystne dla środowiska (-3).

W ramach istniejących oraz projektowanych przeznaczeń terenów wprowadzono w zapisach planu szereg ustaleń, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mają na celu porządkowanie istniejącego zagospodarowania. Zapisy planu porządkują więc między innymi kwestie związane z możliwością zabudowy poszczególnych działek określając precyzyjnie maksymalny możliwy udział powierzchni zabudowanej, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz wskaźnik intensywności zabudowy. Plan podejmuje także zagadnienia ładu przestrzennego określając parametry nowej zabudowy czy rodzaj dachów oraz wprowadza regulacje w zakresie możliwości lokalizacji reklam oraz stylu budynków gospodarczych i garażowych.

Z Tabeli 2 wynika, że realizacja docelowych ustaleń planu wpłynie korzystnie na środowisko. Przy założeniu, że liczba punktów może wynosić od -36 do 36, suma punktów analizowanego projektu to -2. Zaznaczyć przy tym należy, że większość przeznaczeń terenu jest obojętna dla środowiska, ponieważ są to istniejące funkcje. Najmniej korzystne oddziaływanie dla środowiska mają takie inwestycje jak budowa drogi, w tym przypadku trasy kluczborskiej. Biorąc pod uwagę, że droga jest tu jedynym nowym elementem zagospodarowania, to ocena wpływu całego planu na środowisko jest niekorzystna. Najbardziej pozytywnym oddziaływaniem cechuje się przeznaczenie terenu na zieleni.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu przewidziano następujące tereny:

- tereny usługi – U,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej – MN/U,
- tereny zieleni – Z,
- drogi publiczne: skrzyżowania lub węzły – KDI, ulice zbiorcze – KDZ, wewnętrzne – KDW.

Wpływ ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego został przedstawiony w Tabeli 2.

Tabela 2 Wpływ ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu na środowisko przyrodnicze

symbol terenu	powierzchnia	przeznaczenie terenu	waga oddziaływania												suma	po uwzględnieniu powierzchni
			oddziaływanie bardzo korzystne dla środowiska (3) oddziaływanie korzystne o widocznych zmianach w środowisku (2) oddziaływanie korzystne nie powodujące widocznych zmian w środowisku (1) oddziaływanie obojętne (0) oddziaływanie niekorzystne nie powodujące widocznych zmian w środowisku (-1) oddziaływanie niekorzystne o widocznych zmianach w środowisku (-2) oddziaływanie bardzo niekorzystne dla środowiska (-3)													
			komponenty środowiska													
			powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	wody powierzchniowe i podziemne	klimat lokalny	powietrze atmosferyczne	klimat akustyczny	fauna i flora	formy chronione	krajobraz	ludzie	zabytki i dobra materialne	powiązania zewnętrzne		
1U	131,56	częściowo istniejąca zabudowa usługowa	-1	0	0	0	0	0	-1	0	0	2	0	0	0	0
2MNU	154,52	istniejąca zabudowa mieszkaniowo-usługowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3Z	3,81	istniejące tereny zieleni	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	7,62
4KDI	42,43	istniejący węzeł komunikacyjny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5KDZ	40,26	istniejąca ulica zbiorcza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6KDZ	73,82	istniejąca ulica zbiorcza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7KDZ	44,05	projektowana ulica zbiorcza	-2	0	0	-1	-1	-3	-1	0	-1	3	0	3	-3	-132,15
8KDW	21,33	projektowana droga wewnętrzna	-2	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	2	0	3	-1	-21,33
suma			-5	0	0	-2	-2	-4	-2	0	0	7	0	6	-2	-145,86

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Sposób, w jaki ustalenia projektu planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu oddziałują na środowisko przyrodnicze

symbol terenu	przeznaczenie terenu	sposób oddziaływania											
		pozytywne/obojętne/negatywne chwilowe/stałe krótkoterminowe/długoterminowe bezpośrednie/pośrednie											
		powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	wody powierzchniowe i podziemne	klimat lokalny	powietrze atmosferyczne	klimat akustyczny	fauna i flora	formy chronione	krajobraz	ludzie	zabytki i dobra materialne	powiązania zewnętrzne
1U	częściowo istniejąca zabudowa usługowa	negatywne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	negatywne	obojętne	obojętne	pozytywne	obojętne	obojętne
		stałe						chwilowe			stałe		
		długoterminowe						krótkoterminowe			długoterminowe		
		bezpośrednie						bezpośrednie			pośrednie		
2MNU	istniejąca zabudowa mieszkaniowo- usługowa	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne
3Z	istniejące tereny zieleni	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	pozytywne	obojętne	pozytywne	obojętne	obojętne	obojętne
								stałe		stałe			
								długoterminowe		długoterminowe			
								bezpośrednie		bezpośrednie			
4KDI	istniejący węzeł komunikacyjny	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne
5KDW	istniejąca ulica zbiorcza	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne
6KDW	istniejąca ulica zbiorcza	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne	obojętne
7KDW	projektowana ulica zbiorcza	negatywne	obojętne	obojętne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	obojętne	negatywne	pozytywne	obojętne	pozytywne
		stałe			stałe	stałe	stałe	chwilowe		stałe	stałe		stałe
		długoterminowe			długoterminowe	długoterminowe	długoterminowe	długoterminowe		długoterminowe	długoterminowe		długoterminowe
		bezpośrednie			bezpośrednie	bezpośrednie	bezpośrednie	bezpośrednie		bezpośrednie	bezpośrednie		bezpośrednie
8KDW	projektowana droga wewnętrzna	negatywne	obojętne	obojętne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	obojętne	obojętne	pozytywne	obojętne	pozytywne
		stałe			stałe	stałe	stałe	chwilowe			stałe		stałe
		długoterminowe			długoterminowe	długoterminowe	długoterminowe	długoterminowe			długoterminowe		długoterminowe
		bezpośrednie			bezpośrednie	bezpośrednie	bezpośrednie	bezpośrednie			bezpośrednie		bezpośrednie

Źródło: opracowanie własne

3.4. Analiza i ocena potencjalnych znaczących oddziaływań

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu obejmuje niewielki powierzchniowo obszar miasta. W większości zaproponowane funkcje i sposoby przeznaczenia terenu są spójne z występującymi lub projektowanymi na terenach sąsiednich. W tabelach 2 i 3 przedstawiono najbardziej znaczące zmiany w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów objętych projektem. Część oddziaływań określona jest jako obojętna ale występują również oddziaływania negatywne. Warto przeanalizować i ocenić, jak wszystkie ustalenia planu wpływają na poszczególne komponenty środowiska.

Powierzchnia ziemi

Przekształcenia powierzchni ziemi będą występować w związku z budową nowych elementów zagospodarowania przestrzennego tj. dróg, zabudowy usługowej – wykopy, przemieszczanie mas ziemnych. Są to oddziaływania negatywne, bezpośrednie i nieodwracalne.

Zasoby naturalne

Biorąc pod uwagę, że na terenie opracowania brak jest zasobów naturalnych to wszystkie ustalenia projektu planu są określone jako obojętne pod względem oddziaływania na ten składnik środowiska.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wprowadzenie w życie ustaleń planu nie spowoduje negatywnego wpływu na wody powierzchniowe lub podziemne. Budowa kanalizacji ściekowej i deszczowej ma uchronić wody gruntowe i podziemne przed negatywnym wpływem planowanej zabudowy. Ustalane na każdym terenie powierzchnie biologicznie czynne mają zapewnić swobodny spływ powierzchniowy wód opadowych. Natomiast kanalizacja deszczowa ma uchronić przed pochodzącymi z zanieczyszczonych wód opadowych pyłami, substancjami ropopochodnymi, metalami ciężkimi czy chlorkami związanymi z odśnieżaniem.

Klimat lokalny

Wpływ realizacji postanowień projektowanego planu na klimat lokalny można uznać za znikomy ewentualnie nieznacznie negatywny. Budowa jakichkolwiek dróg i parkingów, przyczynia się do zwiększenia ruchu komunikacyjnego, a to wiąże się z większą ilością produkowanych spalin, a tym samym tworzeniem warunków typowych dla kreowania tzw. miejskiej wyspy ciepła.

Powietrze atmosferyczne

Realizacja planu może nieznacznie negatywnie wpłynąć na powietrze atmosferyczne, co związane jest jedynie z budową dróg i parkingów. Stopień oddziaływania tych inwestycji na stan czystości powietrza można rozpatrywać w różnych skalach czasowych i przestrzennych. W czasie budowy będzie występowała nasilona emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, co jest związane ze spalinami pochodzącymi z działania maszyn, transportem materiałów budowlanych, pyleniem z powierzchni gruntu, kładzeniem nawierzchni itd. Czynnikiem sprzyjającym emisji mogą być dłuższe okresy bezdeszczowej pogody. Poza tym wpływ realizacji ustaleń planu na powietrze atmosferyczne będzie znikome.

Klimat akustyczny

Budowa trasy kluczborskiej może przyczynić się do zmian w klimacie akustycznym.

Fauna i flora

Jak wspomniano w rozdziale poświęconym obszarom i obiektom chronionym, szata roślinna i świat zwierzęcy nie jest tu zbyt bogaty. Nie ma tu chronionych gatunków roślin i zwierząt, a zatem nie ma też zagrożenia wynikającego z realizacji ustaleń planu.

Krajobraz

Teren opracowania to krajobraz zurbanizowany, częściowo zajęty przez usługi, a w części przez historycznie ukształtowaną zabudowę zagrodową. Ingerencja inwestycyjna na tym terenie nie zaburzy stanu istniejącego pod warunkiem, że będzie odpowiednio dopasowana do otaczającej zabudowy. Stąd też ważne jest wprowadzenie w planie miejscowym pewnych ustaleń i ograniczeń odnośnie parametrów zabudowy, tak by nowe elementy zagospodarowania współgrały z terenami sąsiadującymi.

Ludzie

Realizacja ustaleń planu wpłynie korzystnie na ludzi, co związane jest z zaspokojeniem ważnych potrzeb społecznych, w tym zapewnienia różnych usług, a w szczególności opieki zdrowotnej. Poza tym projekt planu uwzględnia rozbudowę układu komunikacyjnego, w tym lokalizację trasy kluczborskiej, drogi wewnętrznej wzdłuż ulicy K. Pużaka, ścieżek rowerowych, co również wpłynie na poprawę dostępności terenów położonych na tym obszarze i powiązania z otoczeniem.

Zabytki i dobra materialne

Na terenie opracowywanego planu miejscowego występuje historycznie ukształtowana zabudowa zagrodowa, która częściowo objęta jest ochroną konserwatorską. Poza tym w projekcie planu proponuje się wprowadzić strefę „B” ochrony konserwatorskiej, w której chroniony będzie układ zagród.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

W wyniku realizacji ustaleń planu ryzyko wystąpienia poważnej awarii nie wzrośnie, ponieważ na terenie nie przewiduje się żadnych nowych terenów przemysłowych.

Oddziaływanie według stopnia uciążliwości

Na obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu **nie przewiduje się inwestycji, które wpłynęłyby znacząco niekorzystnie na środowisko przyrodnicze.**

Zgodnie z przyjętą metodą obszar opracowania podzielony został według stopnia oddziaływania na środowisko na tereny, w których:

- I. realizacja ustaleń planu będzie miała korzystniejszy wpływ na środowisko przyrodnicze (*sposób zagospodarowania terenów zgodnie z projektem planu będzie miał bardziej korzystny wpływ na środowisko, niż dotychczasowe użytkowanie*) – 3Z,
- II. realizacja ustaleń planu nie zmieni stanu środowiska przyrodniczego (*sposób zagospodarowania terenów zgodnie z projektowanym planem będzie miał podobny*

wpływ na środowisko jak dotychczasowe użytkowanie) – 1U, 2MN/U, 4KDI, 5KDZ, 6KDZ,

- III. realizacja ustaleń planu może mieć mniej korzystny wpływ na stan środowiska przyrodniczego (*sposób zagospodarowania terenów zgodnie z projektowanym planem będzie miał mniej korzystny wpływ na środowisko, niż dotychczasowe użytkowanie*) – 7KDZ, 8KDW.

Powyższy podział przedstawiony jest na załączniku nr 3 do niniejszego opracowania.

Dotychczasowy sposób użytkowania terenu objętego projektem planu „Gosławice III” w Opolu nie wpływa w znaczący sposób na tutejsze środowisko. Dominującą funkcją jest zabudowa mieszkaniowo-usługowa, która nie jest zaliczana do uciążliwych. Powietrze nie jest zanieczyszczane przez zakłady usługowe czy produkcyjne. Źródłem zanieczyszczeń gazowych oraz pyłowych jest w większości odbywający się na terenach sąsiednich transport drogowy, który przyczynia się także do pogorszenia klimatu akustycznego. Problem ten koncentruje się na ulicy Oleskiej, K. Pużaka i Wiejskiej. Problemy środowiskowe są więc charakterystyczne dla średniej wielkości miast.

Skutki wprowadzenia w życie ustaleń planu mogą być różnorodne w zależności od rodzaju inwestycji, które powstaną oraz sposobu ich realizacji, w tym stosowanych rozwiązań technicznych i technologicznych, które nie mogą być określone na etapie sporządzenia planu. Analizując jednak projekt uchwały można stwierdzić, że jest on w zgodzie z ideą ochrony środowiska i zaproponowane w nim rozwiązania, takie jak zachowanie obszarów biologicznie czynnych mają na celu zmniejszenie presji środowiskowej i ukształtowanie miejsca przyjaznego mieszkańcom. W pewnym stopniu plan jest środkiem zapobiegającym powstaniu negatywnych skutków dla środowiska, należy jednak pamiętać, że podejmowane przedsięwzięcia służące realizacji inwestycji będą mogły generować chwilowe negatywne oddziaływania, np. hałas związany z budową nowych obiektów czy przebudową ciągów komunikacyjnych.

Północno-wschodnia część Opola jest obszarem, który rozwija się dosyć intensywnie. Zlokalizowane tu nowe obiekty usługowe wymagają zapewnienia odpowiednio zorganizowanej obsługi komunikacyjnej. Stąd też układ komunikacyjny jest tu rozbudowywany, uzupełniany o nowe brakujące odcinki dróg. Budowa nowych oraz rozbudowa istniejących elementów sieci drogowej nie wpływa korzystnie na środowisko przyrodnicze, ale jest jednocześnie potrzebna mieszkańcom i użytkownikom przestrzeni.

3.5. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko powstawała równolegle do projektu planu w ścisłej współpracy autorów poszczególnych opracowań, w związku z czym już na etapie koncepcyjnym ustalenia budzące zastrzeżenia były na bieżąco weryfikowane. Z uwagi na charakter planu, którego głównym celem jest poszerzenie usług, można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu nie zmieni znacząco środowiska. Mniej korzystny wpływ na środowisko może mieć rozbudowa układu komunikacyjnego. To mniej korzystne oddziaływanie może zostać ograniczone, jeśli zostaną wprowadzone drobne formy zieleni np. szpalery drzew, krzewy.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń planu to:

- stosowanie separatorów i odstożników podczyszczających ścieki opadowe i roztopowe które pochodzą z dróg,
- wykorzystywanie mas ziemnych powstałych przy budowie do prac związanych z niwelacją terenu,
- zastosowanie cichych nawierzchni przy budowie dróg,
- zakaz lokalizacji reklam,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- wprowadzenie szpalerów drzew w liniach rozgraniczających dróg,
- wytyczenie ścieżek rowerowych,
- zachowanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na terenach mieszkaniowo-usługowych i usługowych.

Istotnym jest to, że realizacja ustaleń planu przeważnie nie będzie oddziaływać poza granice opracowania inaczej niż w sposób dotychczasowy. Jedynym terenem, który może mniej korzystnie oddziaływać poza granice planu jest 7KDZ – projektowana trasa kluczborska. Poza tym na etapie planu ustala się sposób zagospodarowania poszczególnych terenów nie określając jednak ram czasowych dla realizacji tych zamierzeń. Plan nie jest także dokumentem, który określa w sposób szczegółowy sposób ich realizacji – rozwiązań technicznych czy organizacyjnych związanych z budową. Do tego służą decyzje administracyjne poprzedzające rozpoczęcie inwestycji. Stosowanie się do ustaleń planu, który został sporządzony w zgodzie z dokumentami odrębnymi, m.in. takimi jak Prawo Wodne czy Prawo Ochrony Środowiska jest wystarczającym „środkiem” zapobiegawczym, który uchroni teren przed ewentualnymi negatywnymi trendami, jakie mogą się pojawić, a których prognoza nie jest do końca w stanie przewidzieć.

W poprzednich rozdziałach została przeprowadzona analiza stanu istniejącego środowiska przyrodniczego, zmian jakie wprowadza projekt planu miejscowego oraz jak postanowienia planu mogą oddziaływać na środowisko tej części Opolu. W przyszłym zagospodarowaniu tego terenu projektant nie przewiduje możliwości lokalizacji działalności, które byłyby uciążliwe dla przyrody, co więcej zapisy planu w wyczerpujący sposób określają zasady ochrony i rekultywacji środowiska. Największym problemem dyskutowanego obszaru jest ruch komunikacyjny powodujący zanieczyszczenie powietrza tlenkami azotu oraz hałas mogący powodować przekroczenia dopuszczalne normy ustanowione w przepisach odrębnych. W celu ograniczenia oraz kompensacji potencjalnych, negatywnych oddziaływań zaproponowano następujące rozwiązania:

- preferowanie lokalizowania obiektów wykonanych w technologii tzw. budynków pasywnych,
- kształtowanie dróg w taki sposób, aby w ich liniach rozgraniczających znalazły się jezdnie, pas zieleni, chodnik i/lub ścieżka rowerowa,
- częste sprzątanie ulic w okresie letnim (polewanie wodą).

Zastosowanie się do ustaleń zawartych w planie miejscowym (zapisy dotyczące udziału powierzchni biologicznie czynnej, zieleni urządzonej itd.) pozwoli ograniczyć lub uniknąć działań wpływających negatywnie na środowisko, albowiem prognoza jest dokumentem sporządzonym równolegle z projektem planu, a ten podejmuje kwestie związane z ochroną przyrody w wyczerpujący sposób.

5. ZAKOŃCZENIE

5.1. Wnioski

Teren opracowania, cechujący się znacznym zainwestowaniem wskutek dalszego rozwijania funkcji usługowych raczej nie zmieni swojego charakteru. Ochronie konserwatorskiej powinna podlegać historycznie ukształtowana część obszaru, w której zlokalizowane są zabytkowe zespoły zabudowy zagrodowej, ogródki, sady itp.

Obszar opracowania jest terenem zurbanizowanym, położonym w sąsiedztwie dużego osiedla mieszkaniowego, ważnych ciągów komunikacyjnych, a zatem wprowadzenie w życie ustaleń planu nie zmieni środowiska przyrodniczego. Ważne jest jednak by wprowadzane poszczególne elementy zagospodarowania terenu uwzględniały zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Najmniej korzystne oddziaływanie postanowień projektu planu związane są z realizacją docelowego układu komunikacyjnego, dlatego też należy odpowiednio kształtować przestrzeń dróg, wyposażając je w szpalery, zieleń przyuliczną, ciągi rowerowe.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego było zbadanie przyszłego wpływu ustaleń planu miejscowego na środowisko przyrodnicze. Przeprowadzenie takiej oceny jest trudne z uwagi na fakt, iż plan miejscowy dopuszcza szereg możliwości, które wcale nie muszą powstać, albo będą zrealizowane jedynie częściowo. Rzadko kiedy plany miejscowe realizowane są w pełnym zakresie. Poza tym plany miejscowe dopuszczają zwykle kilka, pasujących do siebie kategorii przeznaczeń i nie jest oczywiste, która z nich zostanie zrealizowana. Niemniej jednak dopuszczone planem przeznaczenia wpłyną pozytywnie na środowisko przyrodnicze.

5.2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu jest częścią procedury mającej na celu uchwalenie planu. Potrzeba opracowania prognozy wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227). Prognozę sporządza się w zakresie zgodnym z art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ oraz uzgodnieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Gosławice III” w Opolu. Granice obszaru wyznaczają: od północnego zachodu ulica Oleska, od wschodu ulica Wiejska i od południowego zachodu ulica K. Pużaka. Obszar objęty projektem planu zajmuje powierzchnię około 5 ha i cechuje się znacznym zainwestowaniem na funkcje usługowe, mieszkaniowe i rolnicze.

Celem prognozy jest określenie możliwych zmian w środowisku przyrodniczym skutków, wynikających z realizacji ustaleń planu.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zawiera m.in.:

- analizę i ocenę stanu środowiska,
- zestawienie aktualnie występujących problemów związanych z ochroną środowiska,
- wskazuje, co może się zdarzyć w środowisku, jeżeli ustalenia planu nie zostaną zrealizowane (wariant „0”),

- określa jakie znaczące oddziaływania na środowisko mogą się pojawić, wtedy, gdy ustalenia planu zostaną zrealizowane,
- przedstawia jakie są środki zapobiegawcze lub ograniczające negatywne oddziaływania,
- pokazuje jak cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach są ujęte w niniejszej prognozie.

We wstępie opisano uwarunkowania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu, jak również przeprowadzono analizę istniejącego stanu środowiska przyrodniczego pod kątem czystości powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, jakości klimatu akustycznego, w oparciu o opracowania „Stan środowiska w Opolu i Powiecie Opolskim” oraz „Stan Środowiska w Województwie Opolskim w 2008 roku”.

Kolejno przeprowadzono symulację wariantu „0”, który w tym przypadku oznacza sytuację, kiedy plan nie zostałby uchwalony i proponowane w nim rozwiązania nie zostaną zrealizowane. Następnie przeanalizowano wpływ projektowanych rozwiązań na środowisko przyrodnicze w formie tekstowej oraz tabelarycznej oraz zidentyfikowano najważniejsze zmiany, jakie wynikają z nowego dokumentu.

Kolejnym etapem prognozy było wskazanie możliwych do zastosowania rozwiązań kompensujących negatywne oddziaływanie nowych ustaleń na środowisko, a także przeanalizowanie dokumentów ustanowionych na wyższym szczeblu pod kątem zgodności projektu planu z umieszczonymi tam zapisami z zakresu ochrony środowiska.

We wnioskach stwierdzono, iż teren opracowania cechujący się znacznym zainwestowaniem i wskutek dalszego rozwijania funkcji usługowych raczej nie zmieni swojego charakteru. Część obszaru powinna podlegać ochronie konserwatorskiej, ponieważ jest historycznie ukształtowana. Z racji położenia sąsiedztwie dużego osiedla mieszkaniowego, ważnych ciągów komunikacyjnych, wprowadzenie w życie ustaleń planu nie zmieni środowiska przyrodniczego. Ważne jest jednak by wprowadzane poszczególne elementy zagospodarowania terenu uwzględniały zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Najmniej korzystne oddziaływanie postanowień projektu planu związane są z realizacją docelowego układu komunikacyjnego, dlatego też należy odpowiednio kształtować przestrzeń dróg, wyposażając je w szpalery, zieleń przyuliczną, ciągi rowerowe.

5.3. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy napotkanych przy sporządzaniu prognozy

W trakcie opracowywania prognozy nie stwierdzono braków odnośnie literatury czy materiałów kartograficznych, istotnym problemem jest jednak poziom szczegółowości, na jakim są one opracowane. Większość materiałów, z których korzystano zostało docelowo sporządzonych dla całego miasta – stąd pojawiają się trudności w odniesieniu pewnych opisów (zwłaszcza szaty roślinnej, fauny) do konkretnego, niewielkiego fragmentu przestrzeni.

Znaczną trudnością jest także dokładne przewidywanie na etapie sporządzania prognozy rzeczywistego wpływu niektórych przedsięwzięć na środowisko. Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie miejscowym określa się obowiązkowo przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania. Dopuszczając określone przeznaczenie terenu projektant planu nie wie jakie inwestycje powstaną oraz czy w ogóle dojdzie do realizacji

postanowień planu. Rezerwując więc teren pod daną funkcję oraz określając zasady na jakich ma być on zagospodarowany **projektant planu nie wskazuje czasu, w jakim to zagospodarowanie ma być zrealizowane.**

5.4. Dokumenty wykorzystane przy sporządzaniu prognozy

- [1] Czachor K., 2009, Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla miasta Opola na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015, Opole.
- [2] Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- [3] Kowalczyk R., 2004, Dokumentacja „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Opola”, Opole.
- [4] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola, przyjęte uchwałą nr LIV/602/05 Rady Miasta Opola z dnia 17 listopada 2005 r.,
- [5] Okraśński K, Żyła P., 2009, Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Opola 2008, Opole.
- [6] Barańska B. (pod red.), 2007, Stan środowiska w Opolu i powiecie opolskim, Urząd Miasta Opola, Starostwo Powiatowe w Opolu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Opole.
- [7] Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, 2002, Uchwała Nr XLIX/357/2002, Opole.
- [8] Program Rozwoju Miasta Opola 2007-2015, 2007, Uchwała Nr XIV/122/07 Rady Miasta Opola, Opole.
- [9] Program ograniczenia niskiej emisji dla miasta Opola, 2010, kierownik projektu Urszula Chmura.
- [10] Spalek K. (pod red.) i BIO-PLAN, 2001, Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza Opola, Opole.
- [11] Strategia Rozwoju Miasta Opola 2004-2015, 2004, Uchwała Nr XXVI/220/04 Rady Miasta Opola, Opole
- [12] WIOŚ w Opolu, 2014, Ocena jakości powietrza w województwie opolskim za rok 2013, Opole.
- [13] Encyklopedia Klimatologiczna ESPERE, www.espere.net
- [14] Rackiewicz I. (pod red.), 2013, Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Opola na lata 2013-2018 z perspektywą na lata 2019-2020